

Tres presidents i un eix. I Broseta

A Espanya és notícia important allò que apareix als telediaris de TVE i en la primera pàgina d'*El País*. Per tant, la visita dels tres presidents a la futura Expo de Sevilla és una notícia important. Rodríguez de la Borbolla, Leguina i Pujol, volent representar que hi ha un triple projecte, o un projecte comú, que no és només cosa d'alcaldes, tema municipal. Un projecte que afecta alhora Andalusia, Madrid-regió-centre d'Espanya, i Catalunya, ha de ser per força un tema de la més alta transcendència: un tema d'Estat. Una idea clau per al futur.

És cert que el president Pujol ha volgut relativitzar la seua presència i el projecte implícit de l'eix Sevilla-Madrid-Barcelona, carrer Major de les Espanyes. Però el gest de la presència conjunta és el que totes les Espanyes han rebut. I el projecte de l'«eix del 92» no és un projecte retòric. El 92 ha esdevingut la fita màgica on comença el futur que ara es prepara: les autovies i el TGV són presentats com els camins d'aquest futur. Ja han començat a treballar-hi, i a destinar-hi els centenars de milers de milions necessaris.

Perquè és un projecte d'integració espanyola: un sol eix, un sol centre, i dos pols als extrems, que es contrapesen i s'equilibren. Barcelona, cap del dinamisme productiu i pont amb Europa; Sevilla, oberta a l'Atlàntic i al món sencer, ànima de la hispanitat; i Madrid, botó de la roda, capital del capital, de l'estat i de les idees. Està molt ben pensat. Tan ben pensat com la xarxa de carreteres —carreteres *nacionals*— que totes tenen a Madrid el kilòmetre zero; i com la xarxa de ferrocarrils, que tan clarament dibuixa els radis i el centre del cercle. És natural.

Però no és tan natural que valencians o catalans ens deïxem embolicar en aquesta xarxa. Ni en aquest projecte ni en aquesta idea. Perquè no és el nostre projecte i, sobretot, perquè no ens interessa. No ens interessa que ens planifiquen el futur des de Madrid-centre de la roda, i en termes d'integració espanyola. Ens interessa el futur en termes d'integració europea. La qual, per nosaltres (és un tòpic vell i real) *no passa per Madrid*. Madrid *no és* el nostre centre. I això tampoc és retòrica: mentre ja gasten milions a palades en les rutes del sud, i en les que per Madrid són prioritàries, encara no hi ha —i no hi haurà en bastants anys— una cosa tan elemental com és el ferrocarril

de via doble entre València i Barcelona. I la carretera general (l'autopista és privada, i cal pagar) i pública passa per dins de desenes de poblacions, València inclosa. És clar que no són inversions prioritàries, vistes des de la Puerta del Sol.

I mentrestant, els qui planifiquen —perquè preveuen— el futur d'Europa, expliquen que l'àrea peninsular més important i més dinàmica és l'«Espanya-Ést», és a dir Catalunya i València (allò que en diem Països Catalans, però la cosa és més important que el nom). I l'eix València-Barcelona, o Alacant-Barcelona, és molt més important que cap altre. Per Europa. I el triangle Euskadi-País Valencià-Catalunya, és i serà una realitat de molt més pes que una hipotètica línia Andalusia-Madrid-Catalunya. A Brussel·les ho saben, tot això. Ací, sembla que hauríem de saber-ho, també.

Acabarem sabent-ho. No la Generalitat valenciana, que tira pilotes fora. Però sí alguna altra gent que comença a posar-se nerviosa. Com el senyor Manuel Broseta. Ex-senador decisiu en la desfeta d'un cert projecte de País Valencià, ex-secretari d'Estat per les Autonomies a Madrid, ex-ideòleg de l'anticatalanisme d'aparença més respectable. Autor d'un memorable article, «La paella dels Països Catalans», que assenyalava contra qui calia

disparar. Ara, en el mateix diari, publica un article potser igual d'important que aquell. Correm perill de quedar-nos despenjats, diu. De quedar-nos arraconats. De perdre tot protagonisme. I tant: l'únic protagonisme dels valencians és el que el senyor Broseta i alguns altres van provocar amb les baralles de noms i de banderes. Era molt important, llavors, allunyar-se de Catalunya, apartar-se dels enemics catalans que ens volien colonitzar. Ara ja deuen haver vist que aquell «perill» era un fantasma que ells mateixos van fer créixer. I que els problemes reals són uns altres. Ara veuen que convindria fer alguna mena de front comú (¿amb els catalans?, ¿però no érem «abans moros que...?»), si no volem efectivament quedar-nos marginats. Ara veuen, com a mínim, que els agradaria tenir ací alguna cohesió i alguna força pròpia «igual que tenen» els catalans. Algú deu estar plantejant-se ja quins han estat els beneficis reals, de l'anticatalanisme de la dreta. Hauran de fer una llarga reflexió. □

